

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Resultatrapport for finansforetak

1. halvår 2022

DATO:
31.08.2022

Innhold

1	Hovedinntrykk	4
2	Banker, kredittforetak og finansieringsforetak	5
2.1	Banker	5
2.2	Forbrukslån i banker og finansieringsforetak	10
2.3	Finansieringsforetak	13
3	Forsikringsforetak og pensjonskasser	17
3.1	Livsforsikringsforetak	17
3.2	Pensjonskasser	20
3.3	Skadeforsikringsforetak	23
4	Vedlegg	27
4.1	Makroøkonomiske størrelser	27

Redaksjonen ble avsluttet 24.08.2022. Alle tall er foreløpige, og det tas forbehold om endringer.
Kilde for alle tall er Finanstilsynet, så lenge annet ikke er angitt.

1 Hovedinntrykk

Norske bankers resultat før skatt økte svakt i første halvår 2022, sammenlignet med ett år tidligere, i hovedsak som følge av høyere netto renteinntekter. Resultatforbedringen medførte en økning i samlet egenkapitalavkastning på 0,7 prosentpoeng, til 11,7 prosent.

Til tross for en viss bedring i netto renteinntekter det siste året, var nivået fremdeles betydelig lavere enn i perioden før pandemiutbruddet i 2020. Økningen i netto renteinntekter fra året før forklares særlig av bedre innskuddsmarginer samt vekst i utlån og innskudd. Bankenes driftskostnader økte noe mer enn forvaltningskapitalen, men det samlede kostnad/inntektsforholdet var nær stabilt, på 44,2 prosent.

Netto tilbakeføringer av tap på utlån i enkelte større banker bidro til at totale tap på utlån var svært lave i første halvår, tilsvarende 0,04 prosent av utlånsmassen. Dette var på nivå med samme periode året før. Omfanget av misligholdte engasjementer var 13 prosent lavere enn ett år tidligere, som gjorde at misligholdsnivået sank fra 2,0 til 1,6 prosent av utlånsvolumet.

Utlånsveksten har tatt seg noe opp de siste kvartalene, til dels påvirket av svekket kronekurs. For utlån til innenlandske bedriftskunder sank veksten kraftig etter pandemiutbruddet i 2020, men vekstraten har så økt hvert av de 5 siste kvartalene. Ved utgangen av første halvår var veksten i utlån til bedriftskunder 10,8 prosent i norske banker og 7,2 prosent i utenlandske filialer. For utlån til innenlandske personkunder har veksten derimot avtatt noe de siste kvartalene, til en vekst fra norske banker på 4,8 prosent og 3,3 prosent fra utenlandske bankers filialer.

Volumet av **forbrukslån** til norske kunder, fra foretakene i Finanstilsynets utvalg, ble redusert med 4,1 prosent de siste 12 månedene. Justert for salg av porteføljer av misligholdte lån var det derimot en svak økning, på 0,8 prosent. Sammenlignet med ett år tidligere var lønnsomheten i foretakene noe redusert, i hovedsak som følge av høyere tap på utlån. Samlede tap tilsvarte 2,2 prosent av utlånsmassen i første halvår 2022, en økning fra året før på 0,4 prosentpoeng. Ved utgangen av juni var 9,3 prosent av foretakenes forbrukslån, inkludert utlån i utlandet, misligholdt. For gruppen av norske banker med forbrukslån som hovedaktivitet utgjorde misligholdte lån nær 11 prosent. Dette var en halvering fra ett år tidligere, først og fremst som følge av betydelige salg av misligholdte lån det siste året.

Livsforsikringsforetakene hadde i første halvår betydelig svakere resultat før skatt enn ett år tidligere. Fall i aksjemarkedene bidro mest til de negative investeringsinntektene. I kollektivporteføljen var den verdijusterte avkastningen, som inkluderer urealiserte verdiendringer, på -3,6 prosent, ned fra 7,6 prosent i første halvår 2021. Avkastningen i investeringsvalgporteføljen var ned fra 16,3 prosent til -19,3 prosent i samme periode.

For **pensjonskassene** bidro verdifall på aksjer og obligasjoner til negativ avkastning og negative resultater i første halvår. Pensjonskassenes verdijusterte avkastning i kollektivporteføljen var -12,5 prosent, ned fra 9,9 prosent i samme periode i 2021.

Skadeforsikringsforetakene hadde, samlet sett, et svakere resultat i første halvår enn samme periode året før. Nedgangen er primært drevet av svakere finansinntekter. Målt som andel av premieinntekter for egen regning utgjorde resultat før skatt 20,3 prosent, en reduksjon på 6,8 prosentpoeng fra samme periode året før. Kombinertprosent for egen regning økte fra 84 til 85 prosent, som følge av høyere skadeprosent.

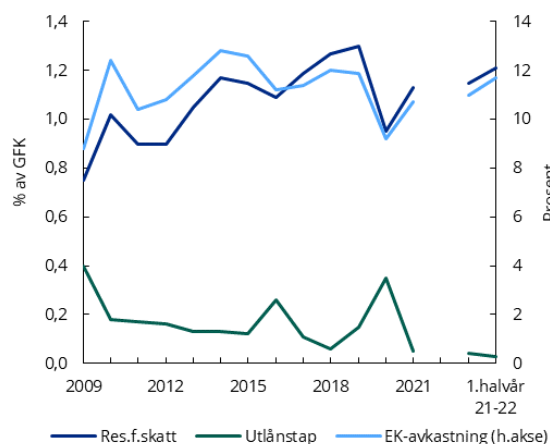
2 Banker, kredittforetak og finansieringsforetak

2.1 Banker

Resultat

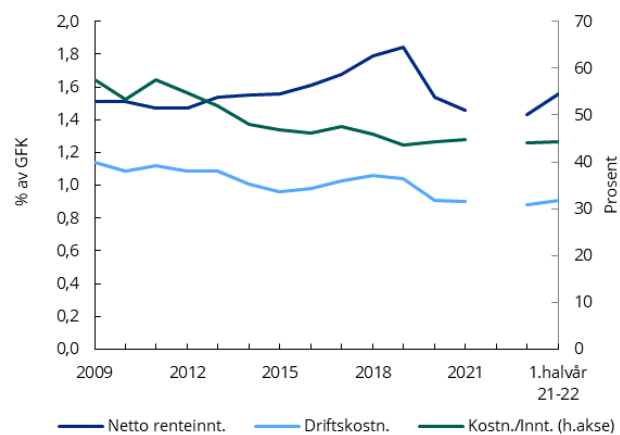
- Norske bankers samlede resultat var noe høyere i første halvår 2022 enn i samme periode året før, særlig som følge av økte netto renteinntekter. Sett i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital økte resultat før skatt fra 1,15 til 1,21 prosent.
- Resultatforbedringen fra året før medførte en bedring i egenkapitalavkastningen på 0,7 prosentpoeng, til 11,7 prosent for bankene samlet, se figur 2.1.
- 3 banker hadde et negativt resultat før skatt i første halvår 2022, samme antall som i første halvår året før.

Figur 2.1 Lønnsomhetsutvikling i norske banker

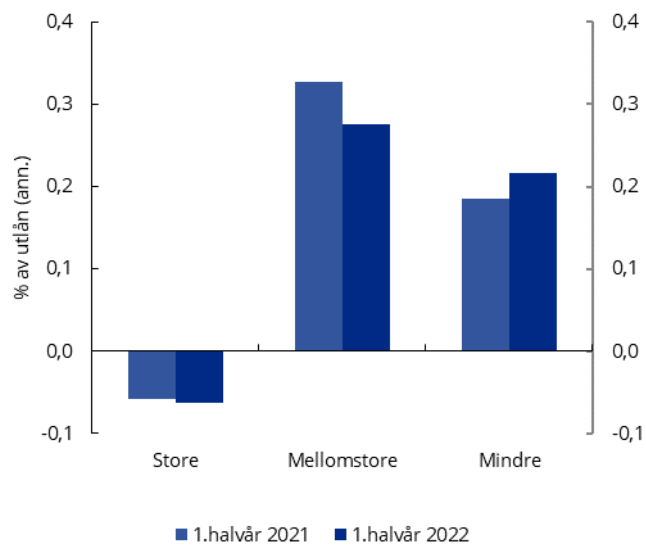
Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.2 Nettorente og driftskostnader i norske banker

Kilde: Finanstilsynet

- Bankenes netto renteinntekter var høyere enn i samme periode i 2021, men lå fremdeles betydelig lavere enn i årene før pandemiutbruddet i 2020, se figur 2.2. Bedringen fra året før forklares særlig av høyere innskuddsmarginer, samt vekst i utlån og innskudd.
- Andre driftsinntekter var noe lavere enn året før, hvor særlig utbytte fra eierinteresser var lavere enn ett år tidligere.
- Bankenes samlede tap på utlån var svært lave i første halvår, tilsvarende 0,04 prosent av utlånsmassen, og var med det på nivå med året før. Det er særlig gruppen av store banker som forklarer det lave tapsnivået, etter netto tilbakeføringer av tap i første halvår, se figur 2.3. Tapsnivået i de to andre gruppene ligger høyere til dels som følge av at begge grupper inneholder enkelte banker med forbrukslån som hovedaktivitet.

Figur 2.3 Tap på utlån i grupper av banker¹

Kilde: Finanstilsynet

- Bankenes driftskostnader økte svakt i forhold til forvaltningskapitalen, hvor det særlig var andre kostnader enn lønn som forklarte økningen. Kostnad/inntektsforholdet var nær uendret fra året før, på 44,2 prosent, se figur 2.2.

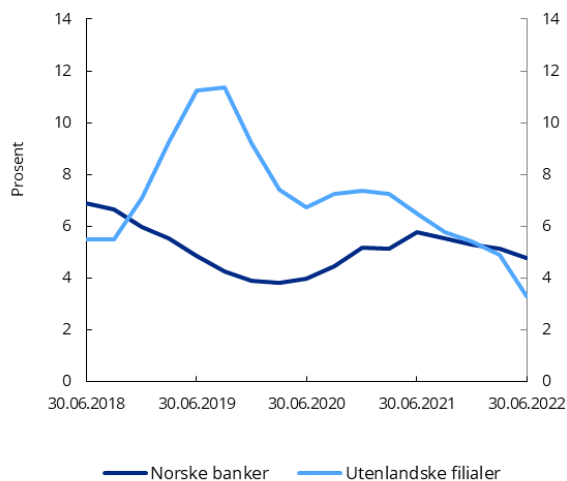
Tabell 2.1 Resultat for samtlige norske banker

	1.halvår 2022		1.halvår 2021	
	Mill. kr.	% GFK	Mill. kr.	% GFK
Netto renteinntekter	48 422	1,56	43 121	1,43
Andre inntekter	18 254	0,59	19 161	0,64
herav verdiendr. finansielle instrumenter	2 775	0,09	2 181	0,07
Driftskostnader	28 258	0,91	26 531	0,88
herav lønn og personalkostnader	15 000	0,48	14 478	0,48
Resultat før tap på utlån	38 418	1,24	35 752	1,19
Bokførte tap på utlån	830	0,03	1 079	0,04
Gev/tap ikke-fin.eiendeler	1	0,00	-107	0,00
Resultat før skatt	37 589	1,21	34 566	1,15
Skattekostnad	7 975	0,26	7 112	0,24
Resultat etter skatt	29 615	0,96	27 454	0,91
Egenkapitalavkastning (%)	11,7		11,0	

¹ Store: DNB Bank og de 6 store regionsparebankene. Mellomstore: Øvrige banker (37) med en forvaltningskapital større enn 10 mrd. kroner. Mindre banker: 71 banker med forvaltningskapital mindre enn 10 mrd. kroner

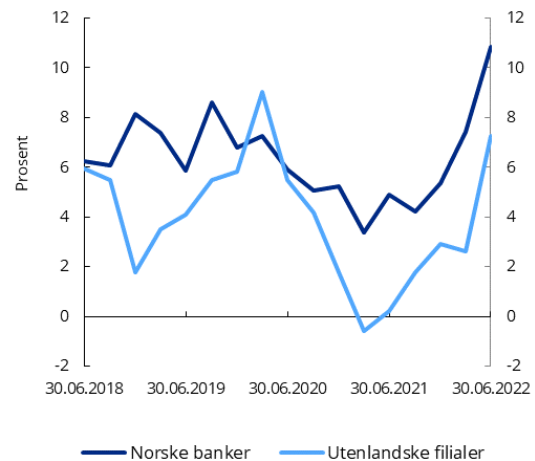
- Bankenes samlede utlånsvekst har tiltatt hver av de fem siste kvartalene, til en tolv månedersvekst på 7,3 prosent ved utgangen av juni. Dette var 2,6 prosentpoeng høyere enn ved utgangen av 2021. Økningen i vekstrate er påvirket av svakere kronekurs i perioden.
- Utlånsveksten til innenlandske personkunder har sunket de fire siste kvartalene, med særlig sterk reduksjon i vekstrate for utenlandske bankers filialer. Ved utgangen av første halvår var veksten for norske banker og utenlandske bankers filialer på henholdsvis 4,8 og 3,3 prosent, se figur 2.4.
- Etter en markert reduksjon i vekstraten for utlån til innenlandske bedriftskunder etter pandemiutbruddet i 2020, har veksten tatt seg opp igjen siden første kvartal 2021. Norske banker har en betydelig høyere utlånsvekst til bedrifter enn de utenlandske bankenes filialer, men begge grupper av banker har en sterk økning i veksten de siste kvartalene, se figur 2.5. Ved utgangen av første halvår 2022 var veksten fra norske banker 10,8 prosent, som var det høyeste nivået siden 2009.

Figur 2.4 Vekst i utlån til innenlandske Personkunder

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.5 Vekst i utlån til innenlandske bedriftskunder

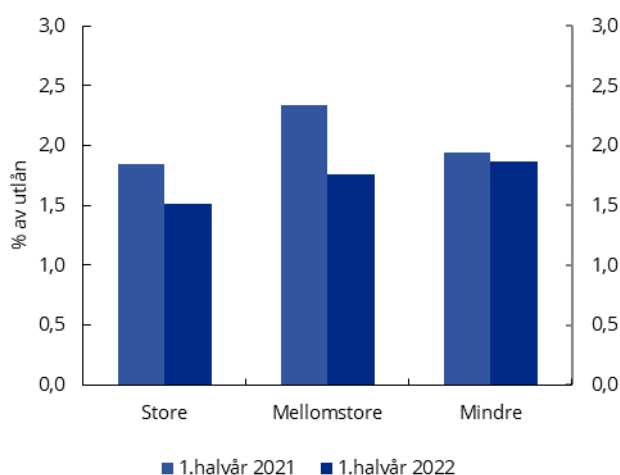
Kilde: Finanstilsynet

- Engasjementer misligholdt mer enn 90 dager etter forfall sank med 34 prosent siste år, og tilsvarte 0,5 prosent av brutto utlån. Andre misligholdte engasjementer, hvor det ennå ikke var gått 90 dager, økte med 1 prosent siste 12 måneder, og utgjorde 1,1 prosent av utlån. Misligholdsnivået var høyest for gruppene av mellomstore og mindre banker, se figur 2.6, i stor grad som følge av at gruppene omfatter enkelte forbrukslånsbanker. Den betydelige nedgangen i misligholdsnivå for de mellomstore bankene påvirkes av salg av misligholdte porteføljer. Se avsnitt 2.2 for nærmere omtale av forbrukslån.

Tabell 2.2 Balanseutvikling for samtlige norske banker

	30.06.2022		30.06.2021		vekst i %
	Mrd.kr	% av br. utlån	Mrd.kr	% av br. utlån	
Forvaltningskapital	6 120,2		5 823,6		5,1
Brutto utlån til kunder	4 205,6		3 925,6		7,1
... Inkl. utlån i gruppeeide OMF-foretak	4 559,6		4 247,9		7,3
Tapsavsetninger på utlån	-27,1	-0,6	-34,4	-0,9	-21,1
herav trinn 1	-4,6	-0,1	-4,5	-0,1	2,2
herav trinn 2	-4,8	-0,1	-5,0	-0,1	-5,1
herav trinn 3	-17,7	-0,4	-24,8	-0,6	-28,6
Brutto misligholdte eng., 90 dager	20,7	0,5	31,5	0,8	-34,4
Andre misligholdte eng.	46,6	1,1	46,0	1,2	1,3
Gjeld til kredittinstitusjoner	324,4		364,5		-11,0
Innskudd fra kunder	2 899,9		2 699,2		7,4
Verdipapirgjeld	1 581,7		1 565,2		1,1

Figur 2.6 Misligholdte utlån (sum 90-dagers og andre misligholdte engasjementer)

Kilde: Finanstilsynet

- Innskudd fra kunder økte med 7,4 prosent siste år. Innskuddsdekningen har vært stabil siste år, og var 106 prosent i morbank (ikke-konsolidert). På konsernnivå og inkludert utlån overført til deleide OMF-foretak var innskuddsdekningen 64 prosent.

Utenlandske bankers filialer

- Også filialer av utenlandske banker i Norge oppnådde noe bedre resultater enn ett år tidligere, i hovedsak som følge av netto tilbakeføringer av tapsavsetninger, se tabell 2.4. Driftsresultat før tap ble derimot svekket som følge av reduserte netto renteinntekter og lavere positive verdiendringer på finansielle instrumenter.
- Brutto misligholdte engasjementer tilsvarte 1,5 prosent av utlån, ned fra 1,6 prosent ett år tidligere.
- Samlet utlånsvekst for filialene var 5,4 prosent det siste året.

- Innskuddsveksten fra kunder var betydelig høyere enn for de norske bankene, med nær 12 prosent siste år. Innskuddsdekningen av utlån økte med 3 prosentpoeng, til 53 prosent.

Tabell 2.3 Utenlandske bankers filialer i Norge (filialer med innskuddsvirksomhet)

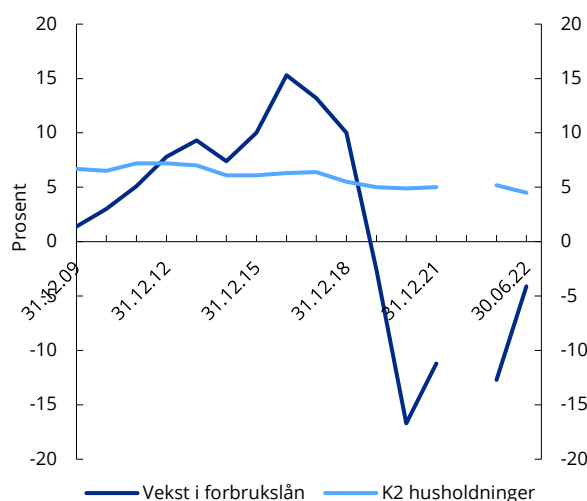
	1.halvår 2022		1.halvår 2021	
	Mill.kr	% GFK	Mill.kr	% GFK
Netto renteinntekter	9 871	1,08	10 126	1,18
Andre inntekter	5 147	0,56	5 766	0,67
herav verdiendr. på fin. instrumenter	426	0,05	1 101	0,13
Driftskostnader	7 078	0,77	7 101	0,83
herav lønn og personalkostnader	3 191	0,35	3 178	0,37
Resultat før tap	7 940	0,86	8 791	1,02
Tap på utlån	-538	-0,06	1 198	0,14
Resultat før skatt	8 478	0,92	7 593	0,88

	30.06.2022	30.06.2021	
	Mrd.kr	Mrd.kr	Vekst
Forvaltningskapital	1 932	1 757	10,0
Brutto utlån til kunder (inkl. OMF-foretak)	1 483	1 407	5,4
Innskudd fra kunder	790	706	11,8

2.2 Forbrukslån i banker og finansieringsforetak

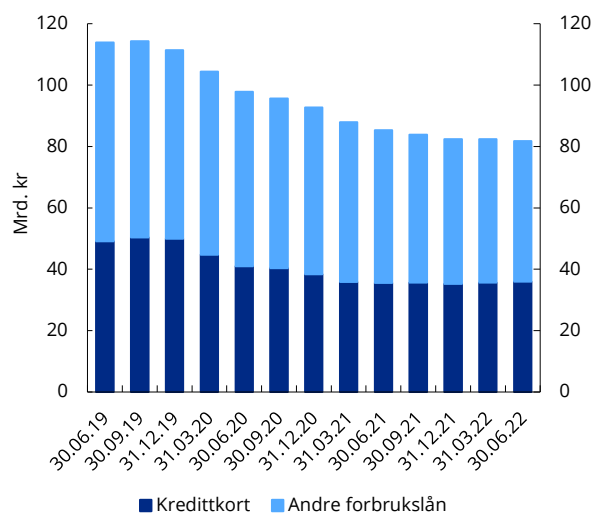
- Finanstilsynet gjennomfører hvert kvartal en utvalgsundersøkelse² av foretak som tilbyr forbrukslån i Norge. Forbrukslån omfatter kredittkortlån og andre lån uten sikkerhet til personkunder. Foretakene i undersøkelsen reduserte volumet av forbrukslån til norske kunder med 4,1 prosent fra utgangen av første halvår 2021 til utgangen av første halvår 2022, se figur 2.7 og tabell 2.4. Justert for salg av porteføljer av misligholdte lån³ til finansieringsforetak økte utlånene med 0,8 prosent.
- Utlånsvolumet i det norske forbrukslånsmarkedet har falt gradvis gjennom flere år, men nedgangen har flatet ut de siste kvartalene, se figur 2.8. Utlånsvolum knyttet til kredittkort har økt noe sammenlignet med foregående kvartaler.
- De totale forbrukslånene for foretakene i utvalget, som inkluderer norske foretaks forbrukslån i utlandet (i hovedsak andre nordiske land), falt med 3,3 prosent fra utgangen av første halvår 2021 til utgangen av første halvår 2022.

Figur 2.7 Tolv månedersvekst i forbrukslån i Norge og husholdningenes innenlandsgjeld (K2)

Kilder: Finanstilsynet og SSB (K2)

Figur 2.8 Utlånsvolum i det norske forbrukslånsmarkedet

Kilde: Finanstilsynet

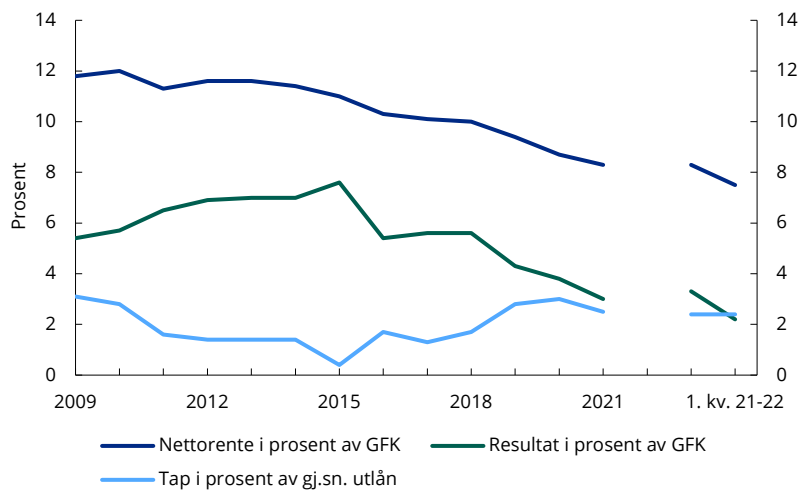
- Lavere netto renteinntekter og noe høyere tap bidro til en nedgang i resultatet i første halvår 2022 sammenlignet første halvår året før, se figur 2.9 og tabell 2.4. Tapene økte med 0,4 prosentpoeng, og utgjorde 2,2 prosent (annualisert) av utlånene i første halvår 2022. For norske forbrukslånsbanker⁴ utgjorde tapene 3,5 prosent, som er 0,2 prosentpoeng høyere enn i første halvår i fjor.

² Ved utgangen av første halvår 2022 består utvalget av 31 banker og finansieringsforetak som tilbyr lån uten sikkerhet til personkunder. Både norske foretak og utenlandske filialer i Norge inngår. Lån uten sikkerhet i finansieringsforetak som kjøper porteføljer av misligholdte lån inngår ikke i Finanstilsynets utvalgsundersøkelse. Det gjør heller ikke lån gitt av utenlandske foretak som driver grensekryssende virksomhet.

³ Justeringen innebærer at solgt volum i perioden 30.06.2021 – 30.06.2022 er lagt til samlet volum utestående per 30.06.2022.

⁴ Forbrukslånsbanker er definert som spesialiserte banker (norske juridiske enheter) hvor mer enn halvparten av utlånsporteføljen er lån uten sikkerhet til personkunder. Gruppen består av Bank Norwegian, Eika Kredittbank, Instabank, Komplet Bank og Lea bank (tidligere Brabank).

Figur 2.9 Resultatutvikling forbrukslån*

*Resultatutviklingen gjelder for totale forbrukslån i utvalget som inkluderer norske foretaks utlån i utlandet.

Kilde: Finanstilsynet

Tabell 2.4 Utviklingen i forbrukslån*

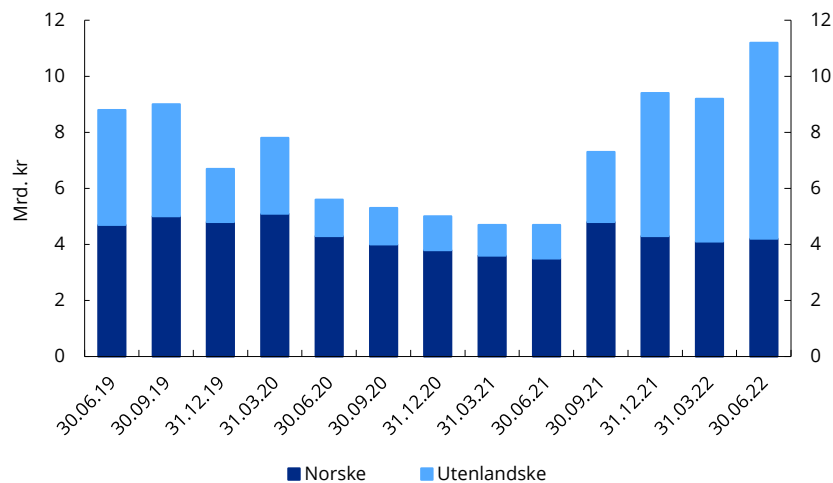
	Samlet utvalg		Norske forbrukslånsbanker	
	1. halvår 22	1. halvår 21	1. halvår 22	1. halvår 21
Forbrukslån per 30.06. Totalt (mill. kr)	139 911	144 689	57 051	60 274
Årsvekst %	-3,3	-9,9	-5,3	-7,8
Forbrukslån per 30.06. Norge (mill. kr)	81 790	85 254	23 770	27 546
Årsvekst %	-4,1	-12,7	-13,7	-10,7
Tap i % av gj.sn. forbrukslån (annualisert)	2,2	1,8	3,5	3,3
Nettorente i % av GFK (annualisert)	7,3	8,1	7,3	7,9
Resultat ord. drift i % av GFK (annualisert)	2,5	3,4	1,8	3,1
Misligholdte lån over 90 dg, % av forbrukslån Totalt	9,3	14,9	10,9	22,7
Misligholdte lån over 90 dg, % av forbrukslån Norge	9,9	13,2	14,7	20,2

*Vekstratene er beregnet for sammenlignbart utvalg

Kilde: Finanstilsynet

- Foretakene i utvalget solgte porteføljer til en pålydende verdi av 11,2 mrd. kroner siste tolv måneder frem til utgangen av juni 2022, se figur 2.10. Av dette var 4,2 mrd. kroner utlån i Norge. For enkelte banker var det en kraftig økning i salg av misligholdte lån i andre kvartal 2022. Økningen i salg av porteføljer innebærer en vridning i hvilke foretak som sitter med forbrukslånene. En betydelig andel av volumet av forbrukslån ligger nå i foretak som kjøper misligholdte porteføljer. I tillegg satser flere av de tidligere forbrukslånsbankene i større grad på markedet for omstartslån (lån med pant i bolig).

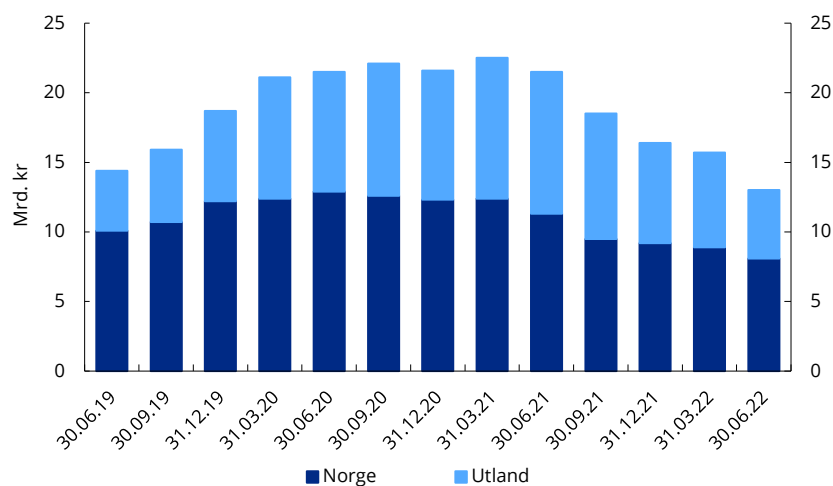
Figur 2.10 Solgte porteføljer av misligholdte forbrukslån siste 12 måneder

Kilde: Finanstilsynet

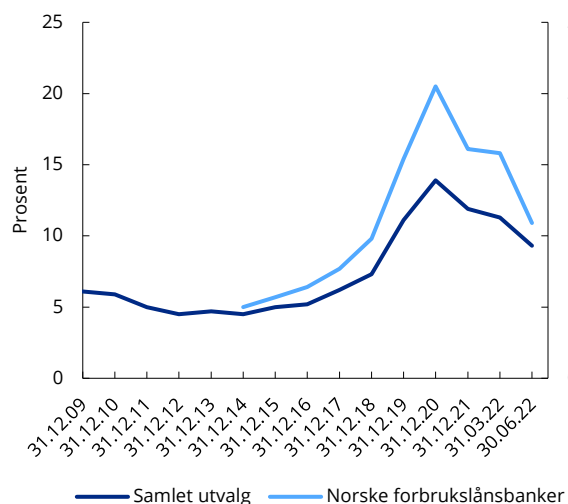
- Volumet av misligholdte lån har falt med 8,5 mrd. kroner fra utgangen av første halvår 2021 og utgjorde 13,0 mrd. kroner ved utgangen av første halvår 2022, se figur 2.11. Av dette var misligholdt volum i det norske markedet 8,1 mrd. kroner, ned 3,2 mrd. kroner fra utgangen av første halvår i fjor. Nedgangen er påvirket av økningen i salg av porteføljer med misligholdte lån samt redusert utlånsaktivitet.
- Økt salg av misligholdte lån det siste året har også bidratt til en nedgang i andelen misligholdte lån i foretakene samlet, se tabell 2.4 og figur 2.12. Andelen er imidlertid fortsatt høy, og utgjorde 9,9 prosent for utlån gitt i Norge, ved utgangen av første halvår 2022. For norske forbrukslånsbanker var misligholdsandelen 14,7 prosent, se figur 2.13.

Figur 2.11 Misligholdte forbrukslån (over 90 dager)

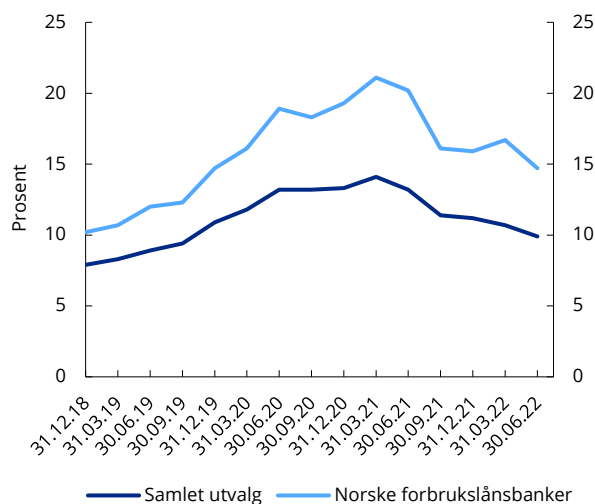
Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.12 Mislighold over 90 dager i prosent av forbrukslån totalt*

*Brutto mislighold for totale forbrukslån, inkludert norske foretaks utlån i utlandet.
Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.13 Mislighold over 90 dager i prosent av forbrukslån i Norge*

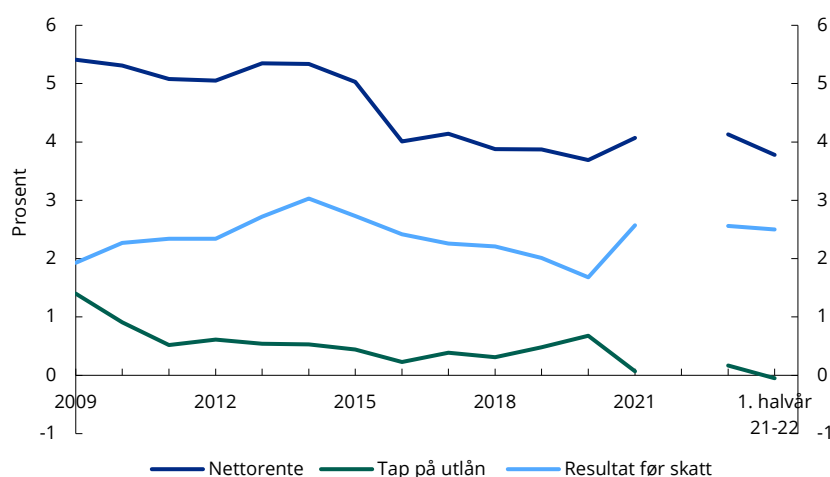

*Brutto mislighold for forbrukslån i det norske markedet
Kilde: Finanstilsynet

2.3 Finansieringsforetak

- Finansieringsforetakenes⁵ resultat før skatt (annualisert), målt i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital, var marginalt lavere enn i første halvår i fjor, se tabell 2.5 og figur 2.14. Seks finansieringsforetak hadde underskudd i første halvår 2022. Foretakene samlet hadde lavere netto renteinntekter enn i samme periode i fjor. Tilbakeføringer av tidligere bokførte tap i enkeltforetak så langt i år, hadde en gunstig effekt på resultatet.. Egenkapitalavkastningen var 0,4 prosentpoeng lavere enn i første halvår i fjor. Finansieringsforetakenes utlån økte med 4,6 prosent siste tolv måneder, se tabell 2.6.

Figur 2.14 Resultatutvikling, finansieringsforetak

Kilde: Finanstilsynet

⁵ Utvalget omfatter 31 norske foretak (norske juridiske enheter) med leasing, bilfinansiering, factoring og forbrukslån som kjernevirksomhet. Foretak med samme type virksomhet, men konsesjon som kredittforetak, inngår også i utvalget. I tillegg inngår norske finansieringsforetak som kjøper porteføljer av misligholdte lån.

Tabell 2.5 Resultatposter finansieringsforetak totalt

	1. halvår 2022		1. halvår 2021	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Netto renteinntekter	3 416	3,78	3 517	4,13
Andre inntekter	243	0,27	172	0,20
herav verdiendr. finansielle instrumenter	15	0,02	2	0,00
Andre kostnader	1 284	1,42	1 172	1,37
herav lønn og personalkostnader	644	0,71	632	0,74
Driftsresultat før tap	2 238	2,48	2 347	2,75
 Bokførte tap på utlån	-46	-0,05	148	0,17
Resultat før skatt	2 253	2,50	2 180	2,56
 Skattekostnad	513	0,57	510	0,60
Resultat etter skatt	1 740	1,93	1 670	1,96
 Egenkapitalavkastning	9,4 %		9,8 %	

Kilde: Finanstilsynet

Tabell 2.6 Balanseposter finansieringsforetak totalt

	30.06.2022		30.06.2021		
	Mill. kr	% br. utlån	Mill. kr	% br. utlån	% vekst
Forvaltningskapital (sum gjeld og egenkapital)	184 921		174 383		6,0
Brutto utlån til kunder	180 910		172 973		4,6
herav utlån vurdert til amortisert kost	180 898		172 797		4,7
 Tapsnedskrivninger på utlån til amortisert kost	-3 659	-2,0	-4 544	-2,6	
herav Steg 1 (IFRS)	-495	-0,3	-700	-0,4	
herav Steg 2 (IFRS)/Gruppenedskr. (NGAAP)	-2 001	-1,1	-2 485	-1,4	
herav steg 3 (IFRS)/Individuelle nedskr. (NGAAP)	-1 164	-0,6	-1 360	-0,8	
Brutto misligholdte lån over 90 dager	14 994	8,3	15 629	9,0	
 Innlån fra kredittinstitusjoner og finansieringsforetak	105 541		103 045		2,4

Kilde: Finanstilsynet

- For gruppen av finansieringsforetak med leasing og bilfinansiering som hovedaktivitet var resultatet noe bedre enn i samme periode i fjor. Netto renteinntekter falt med 0,2 prosentpoeng, mens tilbakeføringer av tidligere bokførte tap i enkeltforetak, ga en positiv resultateffekt, se tabell 2.7. Leasingvolumet økte svakt for denne gruppen.

Tabell 2.7 Hovedposter for foretak med leasing/bilfinansiering som kjernevirksomhet

	1. halvår 2022		1. halvår 2021	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Netto renteinntekter	2 338	3,05	2 369	3,25
Driftsresultat før tap	1 628	2,12	1 666	2,29
Bokførte tap på utlån	-83	-0,11	96	0,13
Resultat før skatt	1 711	2,23	1 570	2,16
Skattekostnad	389	0,51	364	0,50
Resultat etter skatt	1322	1,72	1207	1,66

	30.06.2022		30.06.2021		
	Mill. kr	% br. utlån	Mill. kr	% br. utlån	% vekst
Brutto utlån til kunder	155 682		149 231		4,3
herav leasing	88 411		87 969		0,5
Brutto misligholdte lån, 90 dager	1 623	1,0	2 539	1,7	

Kilde: Finanstilsynet

- Finansieringsforetak som kjøper porteføljer av misligholdte lån og fordringer, hadde et resultat før skatt på 6,8 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital (annualisert), som var en nedgang på 2,7 prosentpoeng sammenlignet med første halvår i fjor, se tabell 2.8. Resultatutviklingen er påvirket av noe lavere innbetalinger så langt i 2022 sammenlignet med tilsvarende periode i fjor. Tall fra Gjeldsregisteret viser en økning i den ikke-rentebærende gjelden i norske porteføljekjøpsforetak, mens den rentebærende gjelden er noe redusert⁶, se figur 2.15. Den samlede gjelden utgjorde 26,4 mrd. kroner ved utgangen av første halvår 2022.

Tabell 2.8 Hovedposter for foretak som kjøper misligholdte lån og fordringer

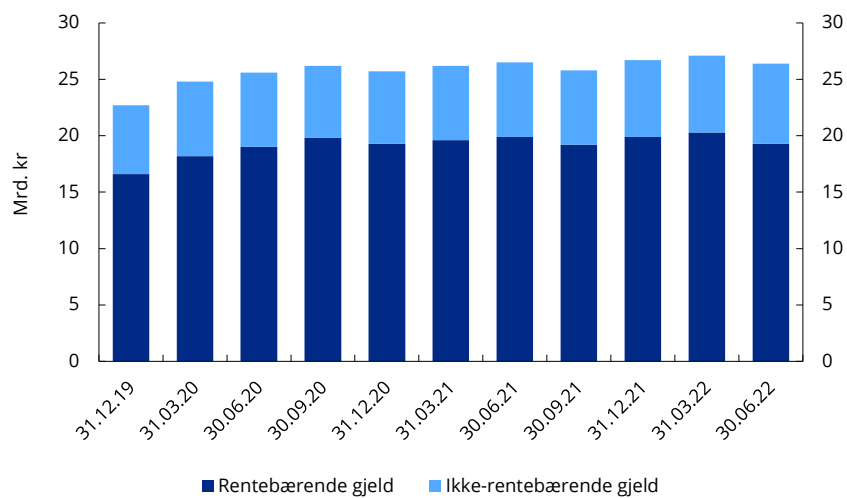
	1. halvår 2022		1. halvår 2021	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Netto renteinntekter	592	8,79	661	11,15
Driftsresultat før tap	473	7,03	551	9,28
Bokførte tap på utlån	14	0,21	-13	-0,22
Resultat før skatt	460	6,84	563	9,50
Skattekostnad	109	1,61	141	2,38
Resultat etter skatt	352	5,23	422	7,12

	30.06.2022		30.06.2021		
	Mill. kr	% br. utlån	Mill. kr	% br. utlån	% vekst
Brutto utlån til kunder	13 174		13 043		1,0
Brutto misligholdte lån over 90 dager	12 932	98,2	12 825	98,3	
Samlet gjeld	26 421		26 478		-0,2
Rentebærende gjeld	19 274		19 876		-3,0
Ikke-rentebærende gjeld	7 147		6 602		8,3

Kilde: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

⁶ Et foretak rapporterte for høyt volum av rentebærende gjeld frem til mai 2022. Vekstratene i tabell 2.8 er påvirket av denne feilen.

Figur 2.15 Utviklingen i gjeld i porteføljekjøpsforetak

Kilder: Finanstilsynet og Gjeldsregisteret AS

3 Forsikringsforetak og pensjonskasser

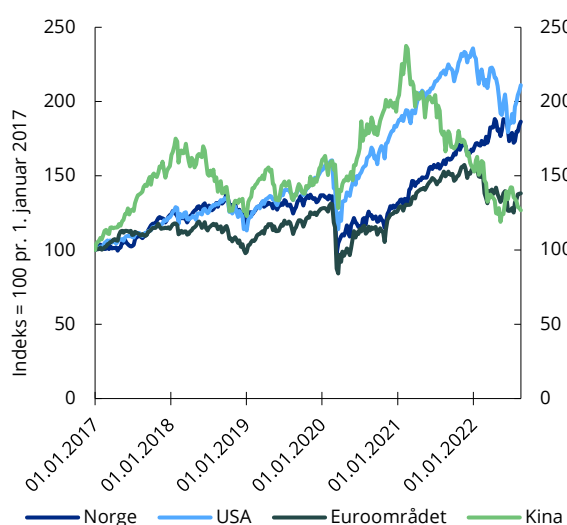
3.1 Livsforsikringsforetak

Omtalen tar for seg utviklingen i samtlige 11 norske livsforsikringsforetak i første halvår 2022 sammenlignet med tilsvarende periode i fjor.

Avkastning og resultat

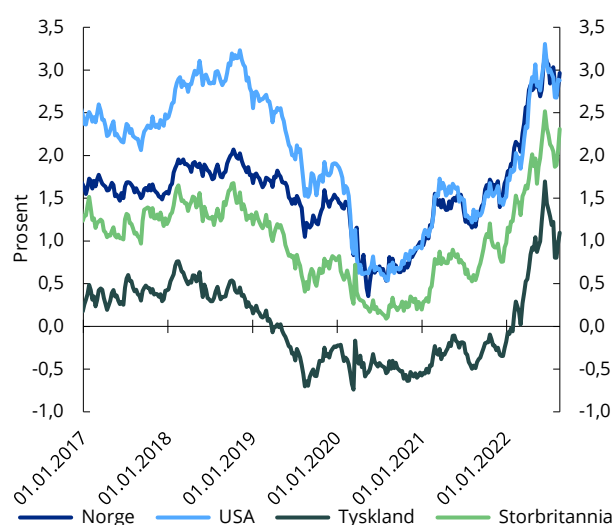
- Negativ utvikling i internasjonale aksjemarkeder og betydelig renteoppgang, se figur 3.1 og 3.2, har bidratt til negativ avkastning og svakere resultater i livsforsikringsforetakene hittil i år.

Figur 3.1 Aksjeindekser utvalgte land

Kilde: Refinitiv. Siste observasjonsdato 18.08.22

Figur 3.2 Rente på 10-årige statsobligasjoner

Kilde: Refinitiv. Siste observasjonsdato 18.08.22

- Den verdjusterte avkastningen⁷ i kollektivporteføljen, som inkluderer de urealiserte verdiendringene, var -3,6 prosent, ned fra 7,6 prosent⁸ i samme periode i 2021, se figur 3.3.
- Bokført avkastning i kollektivporteføljen var -2 prosent, ned fra 6 prosent.
- Negative verdiendringer på aksjer bidro mest til de negative investeringsinntektene i kollektivporteføljen, se figur 3.4.
- Avkastningen i investeringsvalgporteføljen var på -19,3 prosent, ned fra 16,3 prosent. Nedgangen kommer av fall i aksjemarkedene og økt rentenivå.
- Livsforsikringsforetakenes kursreguleringsfond og bufferfond⁹ ble redusert med henholdsvis 10 og 25 mrd. kroner.
- Livsforsikringsforetakenes resultat før skatt var på 72 mill. kroner, en betydelig nedgang fra samme periode året før, se tabell 3.1. Tre livsforsikringsforetak hadde negativt resultat før skatt i første halvår.

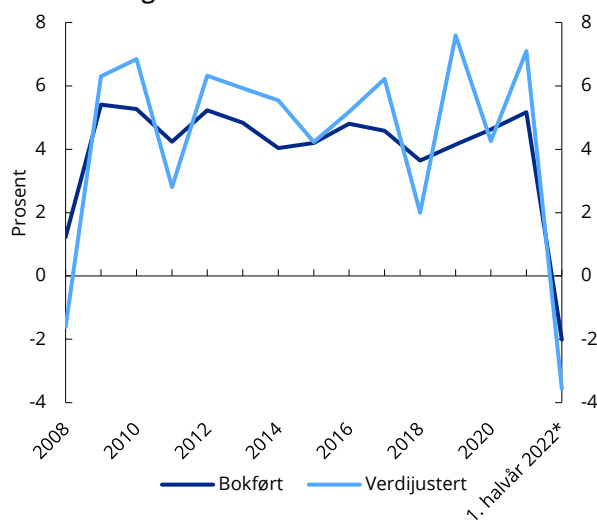
⁷ Etter at regler om et sammenslått kundefordelt bufferfond ble innført, har ikke kommunale pensjonskasser kursreguleringsfond.

Beregningen og verdien av størrelsene på bokført og verdjustert avkastning blir dermed lik for disse foretakene, se [forskrift om beregning av kapitalavkastning i livsforsikrings- og pensjonsforetak § 3](#).

⁸ Alle avkastningstall og nøkkeltall hvor resultatposter ses i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital er annualisert.

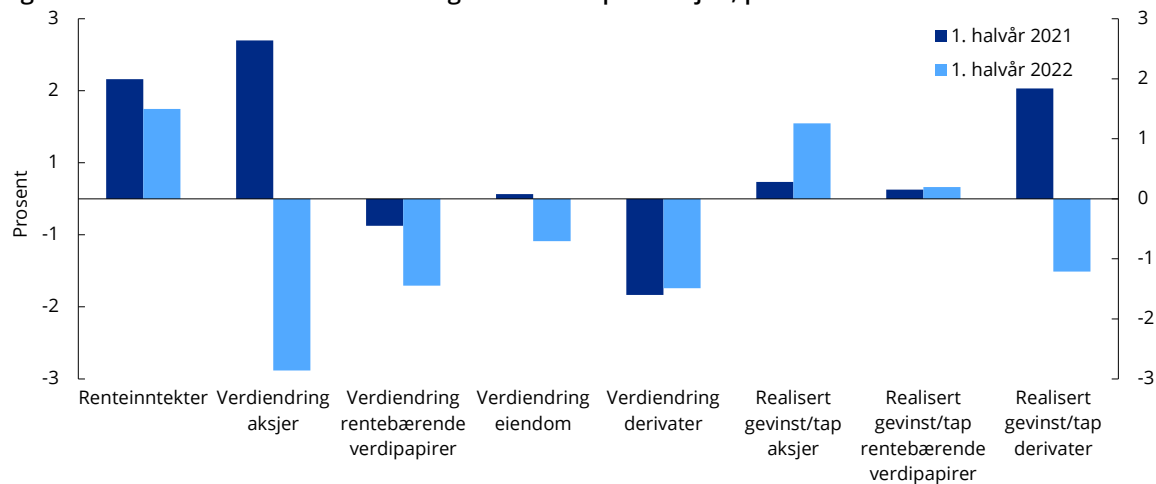
⁹ Se resultatrapport for finansforetak per 1. kvartal 2022 for nærmere omtale om innføring av bufferfond.

Figur 3.3 Avkastning i kollektivporteføljen i livsforsikringsforetak

*Annualisert

Figur 3.4 Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen, prosent av GFK

Tabell 3.1 Utvalgte resultatposter for livsforsikringsforetakene

	1. halvår 2022		1. halvår 2021	
	Mill. kr	% av GFK	Mill. kr	% av GFK
Forfalte bruttopremier	78 469	7,8	77 688	8,2
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	-23 132	-2,3	44 064	4,7
herav renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler	12 471	1,2	15 566	1,7
herav verdiendringer	-47 793	-4,8	5 814	0,6
herav gevinster ved realisasjon	1 954	0,2	17 108	1,8
Netto inntekter fra investeringer i investeringsvalgporteføljen	-61 004	-6,1	40 112	4,3
Utbetalte erstatninger	-36 945	-3,7	-32 612	-3,5
Endring i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	6 072	0,6	-39 252	-4,2
herav endring i kursreguleringsfond	10 319	1,0	-12 144	-1,3
herav endring i bufferfond	24 547	2,5	0	0,0
Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser	-1 724	-0,2	-17 453	-1,9
Resultat fra kundeporteføljene (teknisk regnskap)	-873	-0,1	3 183	0,3
Resultat fra selskapsporteføljen (ikke-teknisk regnskap)	946	0,1	2 983	0,3
Resultat før skatt	72	0,0	6 167	0,7
Endringer i kursreguleringsfond	-10 319	-1,0	12 144	1,3
Verdijustert resultat før skatt	-10 246	-1,0	18 311	1,8
Totalresultat (etter skatt og andre inntekter og kostnader)	1 048	0,1	5 308	0,6

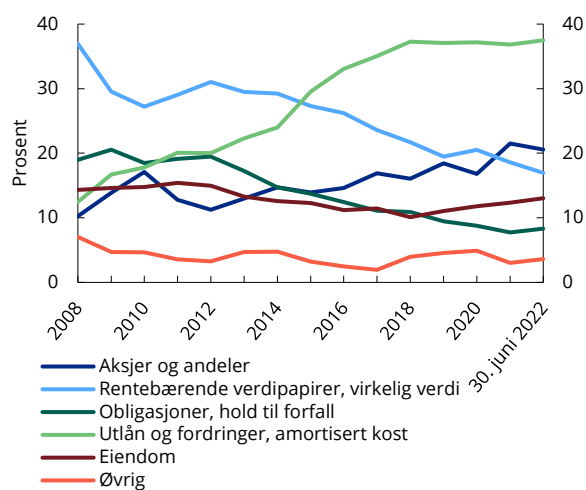
Balanse

- Livsforsikringsforetakenes totale forvaltningskapital økte med 2 prosent til 1 989 mrd. kroner det siste året, se tabell 3.2.
- Utlån og fordringer til amortisert kost utgjør den største andelen av investeringene i kollektivporteføljen, se figur 3.5. Andelen obligasjoner til virkelig verdi ble redusert med 3 prosentpoeng til 17 prosent. I samme periode er både aksjeandelen og eiendom økt med ett prosentpoeng.
- Aksjer og andeler utgjør den største andelen av investeringene i investeringsvalgporteføljen med 64 prosent, se figur 3.6. Aksjeandelen ble redusert med ett prosentpoeng det siste året.

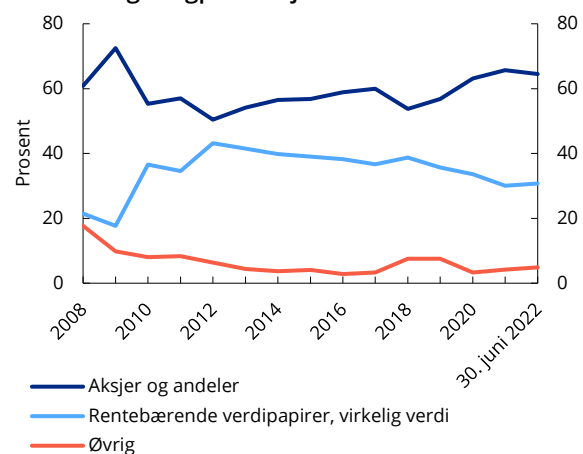
Tabell 3.2 Utvalgte balanseposter for livsforsikringsforetakene

	30.06.2022		30.06.2021	
	Mill. kr	% av FK	Mill. kr	% av FK
Bygninger og faste eiendommer (inkl. eiendomsselskaper)	178 874	9,0	161 737	8,3
Finansielle eiendeler til amortisert kost	641 113	32,2	608 693	31,2
Finansielle eiendeler til virkelig verdi	1 074 114	54,0	1 097 840	56,3
herav aksjer og andeler	609 260	30,6	593 612	30,4
herav rentebærende verdipapirer	429 066	21,6	471 562	24,2
				0,0
Sum eiendeler (forvaltningskapital)	1 989 174	100,0	1 951 172	100,0
herav eiendeler i selskapsporteføljen	119 307	6,0	117 313	6,0
herav eiendeler i kollektivporteføljen	1 272 892	64,0	1 237 940	63,4
herav eiendeler i investeringsvalgporteføljen	532 858	26,8	531 564	27,2
Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	1 257 720	63,2	1 231 830	63,1
herav premiereserve	1 036 566	52,1	998 414	51,2
herav tilleggsavsetninger	25 085	1,3	73 455	3,8
herav kursreguleringsfond	4 905	0,2	99 952	5,1
herav bufferfond	132 195	6,6	0	0,0

Figur 3.5 Investeringer i kollektivporteføljen. Andeler

Figur 3.6 Investeringer i investeringsvalgporteføljen. Andeler

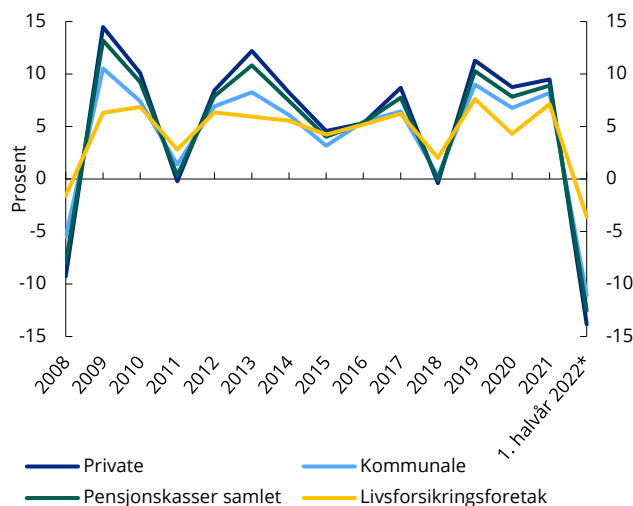
3.2 Pensjonskasser

Omtalen omfatter de 50 største pensjonskassene av totalt 77 pensjonskasser, herunder 27 kommunale og 23 private pensjonskasser. Disse 50 pensjonskassene hadde en samlet markedsandel på 97 prosent i det norske pensjonskassemarkedet ved utgangen av 2021.

Avkastning og resultat

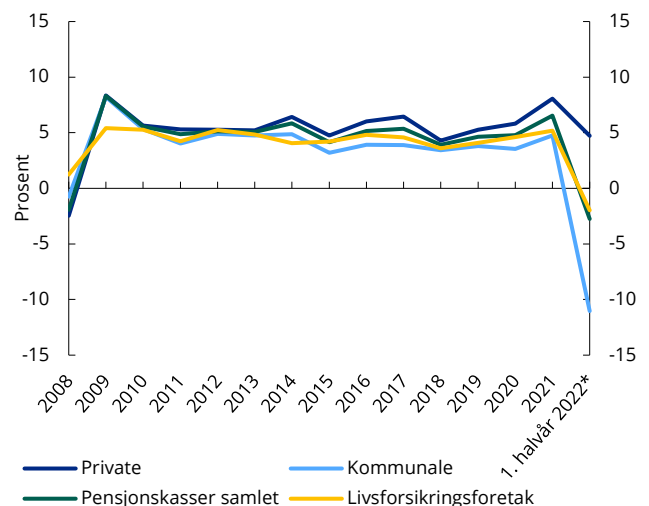
- Nedgangen i internasjonale aksjemarkeder og en betydelig renteoppgang bidro til negativ avkastning og negative resultater i pensjonskassene i første halvår 2022. Pensjonskassenes verdijusterte avkastning¹⁰ i kollektivporteføljen, som inkluderer de urealiserte verdiendringene, var -12,5 prosent¹¹, se figur 3.7. Dette er en markert nedgang fra samme periode i 2021, da avkastningen var 9,9 prosent.
- For private og kommunale pensjonskasser var den verdijusterte avkastningen henholdsvis -13,8 prosent og -11,1 prosent.
- Bokført avkastning var -2,7 prosent for pensjonskassene samlet (4,7 prosent i private pensjonskasser og -11,0 prosent i kommunale pensjonskasser), se figur 3.8.
- Verdifall på aksjer og obligasjoner var hovedårsakene til negative netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen i første halvår, se tabell 3.3 og figur 3.9. Verdifallet på aksjer var større for private pensjonskasser enn de kommunale, mens verdifallet på obligasjoner var størst for kommunale pensjonskasser, se figur 3.10.
- Pensjonskassenes kursreguleringsfond og bufferfond ble redusert med henholdsvis 17 og 7 mrd. kroner.
- Pensjonskassenes resultat før skatt var på -5,7 mrd. kroner (-2,7 prosent av GFK), en nedgang fra 6,1 mrd. kroner (3,0 prosent av GFK).

Figur 3.7 Verdijustert avkastning i kollektivporteføljen

* Annualisert

Figur 3.8 Bokført avkastning i kollektivporteføljen

* Annualisert

- Private og kommunale pensjonskasser hadde et resultat før skatt på henholdsvis -189 mill. kroner

¹⁰ Etter at regler om et sammenslått kundefordelt bufferfond ble innført, har ikke kommunale pensjonskasser kursreguleringsfond.

Beregningen og verdien av størrelsene på bokført og verdijustert avkastning blir dermed lik for disse foretakene, se [forskrift om beregning av kapitalavkastning i livsforsikrings- og pensjonsforetak § 3](#).

¹¹ Alle avkastningstall og nøkkeltall hvor resultatposter ses i forhold til gjennomsnittlig forvaltningskapital er annualisert.

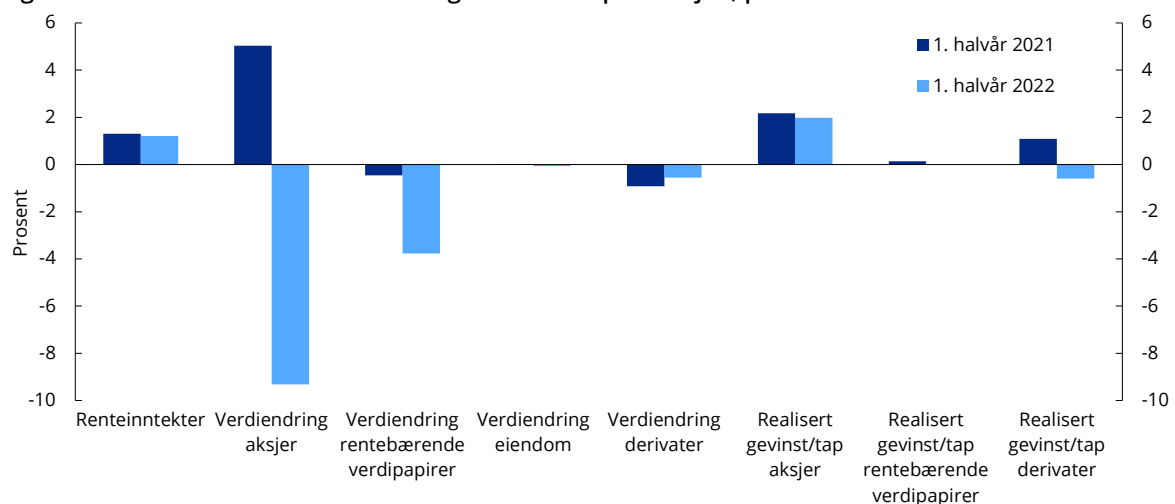
(-0,2 prosent av GFK) og -5,5 mrd. kroner (-5,5 prosent av GFK). En del av de kommunale pensjonskassene har ikke endret bufferfondet i første halvår, noe som innebærer at verdifallet på investeringene har gitt et negativt delårsresultat. Private pensjonskasser hadde et verdijustert resultat på -17 mrd. kroner (-15,4 prosent av GFK). 39 av 50 pensjonskasser hadde negativt resultat før skatt.

Tabell 3.3 Utvalgte resultatposter for pensjonskassene

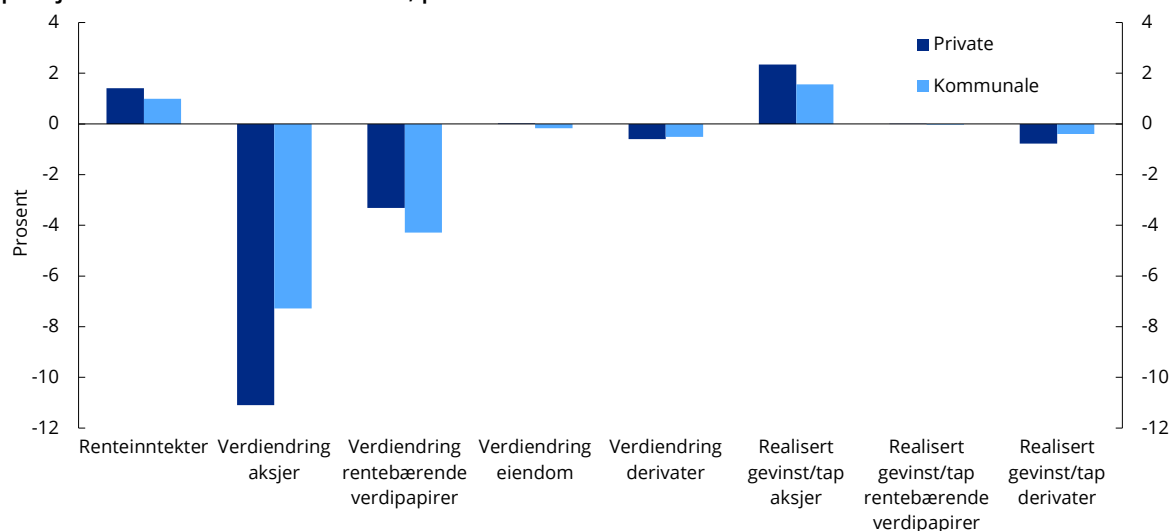
RESULTAT	1. halvår 2022		1. halvår 2021	
	Mill. kr.	% av GFK	Mill. kr.	% av GFK
Forfalte bruttopremier	11 154	5,2	10 215	5,0
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	-23 717	-11,1	17 239	8,5
herav renteinntekter og utbytte på finansielle eiendeler	2 593	1,2	2 637	1,3
herav gevinster ved realisasjon	2 869	1,3	7 000	3,5
herav verdiendringer	-29 324	-13,8	7 308	3,6
Utbetalte pensjoner mv.	-5 213	-2,4	-4 787	-2,4
Endring i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	16 706	7,8	-15 325	-7,6
herav endring i premiereserve mv.	-7 448	-3,5	-7 637	-3,8
herav endring i kursreguleringsfond	17 335	8,1	-7 179	-3,5
herav endring i bufferfond	7 002	3,3	0	0,0
Midler tilordnet forsikringskontraktene -kontraktsfastsatte forpliktelser*	-771	-0,4	-3 916	-1,9
Resultat fra kundeporteføljene (tenknisk regnskap)	-3 247	-1,5	4 462	2,2
Resultat fra selskapsporteføljen (ikke-teknisk regnskap)	-2 427	-1,1	1 613	0,8
Resultat før skatt	-5 675	-2,7	6 075	3,0
Endring i kursreguleringsfond	-17 335	-8,1	7 179	3,5
Verdijustert resultat før skatt	-23 010	-10,8	13 254	6,5
Totalresultat (etter skatt og andre inntekter og kostnader)	-5 698	-2,7	6 034	3,0

* Flertallet av pensjonskassene har ikke fylt ut denne kostnadsposten

Figur 3.9 Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen, prosent av GFK

Figur 3.10 Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen i private og kommunale pensjonskasser i første halvår 2022, prosent av GFK

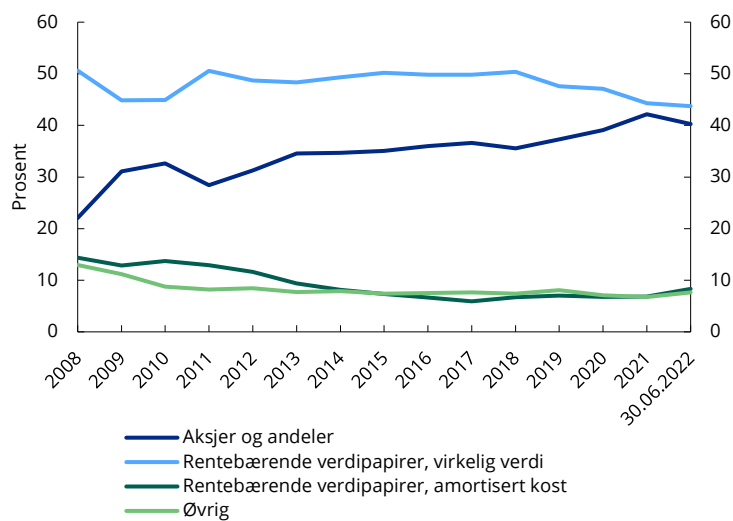
Balanse

- Forvaltningskapitalen ble redusert med 2 prosent til 419 mrd. kroner det siste året, se tabell 3.4.
- Kollektivporteføljen utgjorde som året før 85 prosent av forvaltningskapitalen.
- Rentebærende verdipapirer til virkelig verdi utgjorde fortsatt den største andelen av investeringene i kollektivporteføljen med 44 prosent, men har vært noe synkende de siste årene, se figur 3.11.
- Aksjeandelen i kollektivporteføljen var 40 prosent, som er en nedgang på ett prosentpoeng det siste året.
- For private og kommunale pensjonskasser var aksjeandelen henholdsvis 43 og 38 prosent.

Tabell 3.4 Utvalgte balanseposter for pensjonskassene

	30.06.2022		30.06.2021	
	Mill kr.	% av FK	Mill kr.	% av FK
Bygninger og faste eiendommer (inkludert eiendomsselskaper)	22 615	5,4	21 366	5,0
Finansielle eiendeler målt til amortisert kost	32 129	7,7	25 996	6,1
Finansielle eiendeler målt til virkelig verdi:	353 711	84,5	372 576	87,5
herav aksjer og andeler	161 392	38,5	169 512	39,8
herav rentebærende verdipapirer	183 858	43,9	194 252	45,6
Sum eiendeler (forvaltningskapital)	418 807	100,0	425 792	100,0
herav selskapsportefølje	51 775	12,4	53 519	12,6
herav investeringer i kollektivporteføljen	353 968	84,5	360 020	84,6
herav investeringer i investeringsvalgporteføljen	13 065	3,1	12 253	2,9
Forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser	351 354	83,9	351 642	82,6
herav premiereserve mv.	270 287	64,5	254 518	59,8
herav tilleggsavsetninger	11 090	2,6	20 037	4,7
herav kursreguleringsfond	24 803	5,9	64 666	15,2
herav bufferfond	31 763	7,6	0	0,0

Figur 3.11 Investeringer i kollektivporteføljen. Andeler

3.3 Skadeforsikringsforetak

Kapittelet omtaler utviklingen i 35 skadeforsikringsforetak¹² i første halvår 2022 sammenlignet med tilsvarende periode i fjor.

Resultat

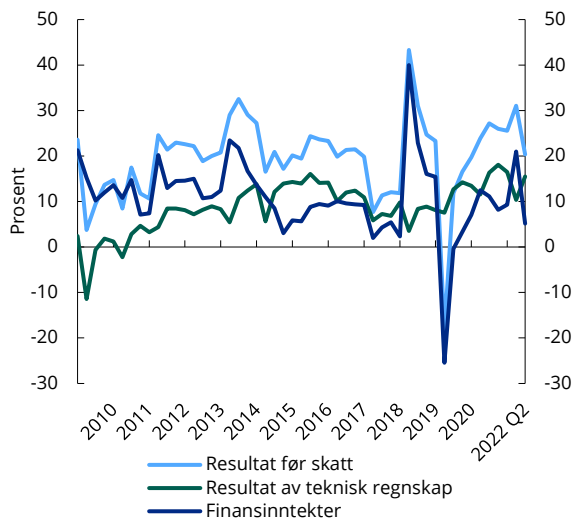
- Skadeforsikringsforetakene hadde samlet sett en reduksjon i resultatet i første halvår 2022, sett mot samme periode i fjor. Målt som andel av premieinntektene for egen regning utgjorde resultat før skatt 20,3 prosent, en reduksjon på 6,8 prosentpoeng fra året før, se tabell 3.5 og figur 3.12.
- Resultat av forsikringsdriften i prosent av premieinntektene var noe svakere i første halvår 2022, sammenliknet med samme periode i fjor, mens finansresultatet var omtrent halvert.
- 25 skadeforsikringsforetak hadde negativt resultat før skatt i første halvår 2022. Kun 3 foretak hadde negativt resultat før skatt i samme periode i fjor. Utviklingen er hovedsakelig drevet av nedgang i aksjemarkedene og høyere renter i første halvår 2022.
- Kostnadsprosenten er på samme nivå som samme periode året før, mens skadeprocenten har økt med ett prosentpoeng til 68 prosent, se figur 3.14.
- Kombinertprosent for egen regning økte med ett prosentpoeng til 85 prosent. Det er betydelig variasjon i foretakenes lønnsomhet, se figur 3.15.

¹² Samtlige norske skadeforsikringsforetak med unntak av egenforsikringsforetak (captives), sjøforsikringsforetakene Gard og Skuld, og Den Norske Krigsforsikring for Skib Gjensidig Forening.

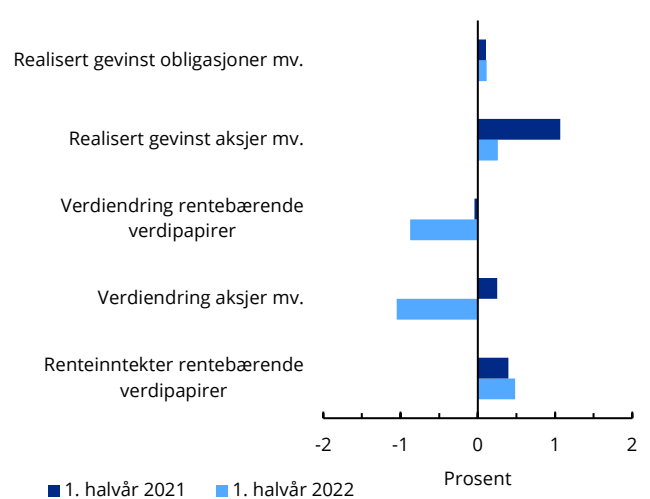
Tabell 3.5 Utvalgte resultatposter for skadeforsikringsforetakene

	1. halvår 2022		1. halvår 2021	
	Mill. kr	% av premie	Mill. kr	% av premie
Premieinntekter for egen regning	30 871		28 469	
Erstatningskostnader for egen regning	20 971	67,9	19 014	66,8
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	5 128	16,6	4 841	17,0
Resultat av teknisk regnskap	4 779	15,5	4 648	16,3
Netto inntekter fra investeringer	1 594	5,2	3 166	11,1
herav renteinntekt og utbytte på finansielle eiendeler	1 085	3,5	964	3,4
herav verdiendringer	-4 000	-13,0	330	1,2
herav gevinster ved realisasjon	743	2,4	2 071	7,3
Resultat av ikke-teknisk regnskap	1 504	4,9	3 092	10,9
Resultat før skattekostnad	6 282	20,3	7 740	27,2

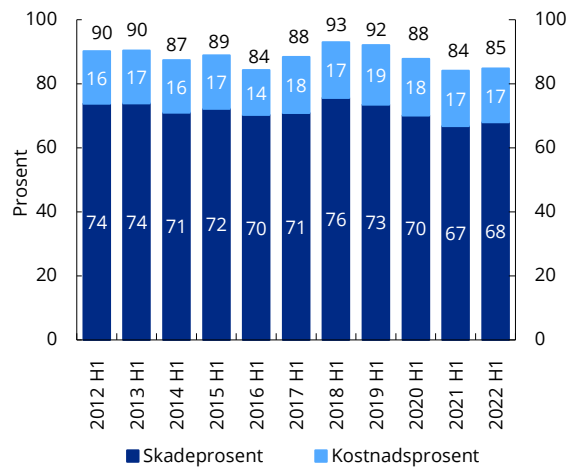
Figur 3.12 Resultater i skadeforsikringsforetakene samlet. Prosent av premieinntektene f.e.r., hittil i år

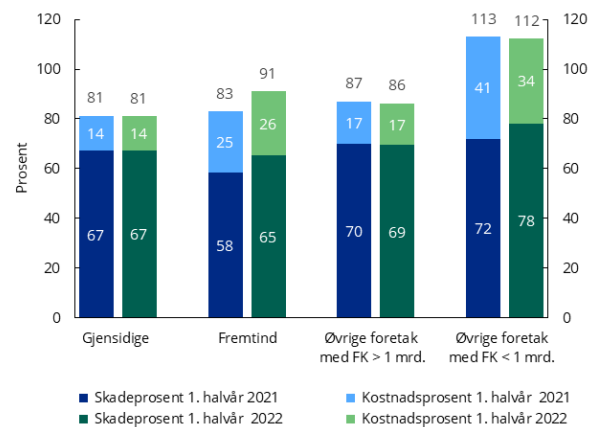
Figur 3.13 Netto inntekter fra investeringer, prosent av GFK

Figur 3.14 Sum av skade- og kostnadsprosent f.e.r. for skadeforsikringsforetakene samlet (kombinertprosent)

Figur 3.15 Skade- og kostnadsprosent f.e.r. (kombinertprosent) for de to største norske skadeforsikringsforetakene og grupper av øvrige norske foretak

I beregningen av kostnadsprosent for gruppen øvrige foretak med forvaltningskapital mindre enn én mrd. kroner er brannkassenes kostnader i post 5 i resultatoppstillingen utelatt. Grupperingen av foretak med over og under 1 mrd. i forvaltningskapital er fordelt i henhold til foretakenes forvaltningskapital i hvert av årene, som innebærer at et selskap kan bli gruppert i ulike grupper fra ett år til et annet i figuren over.

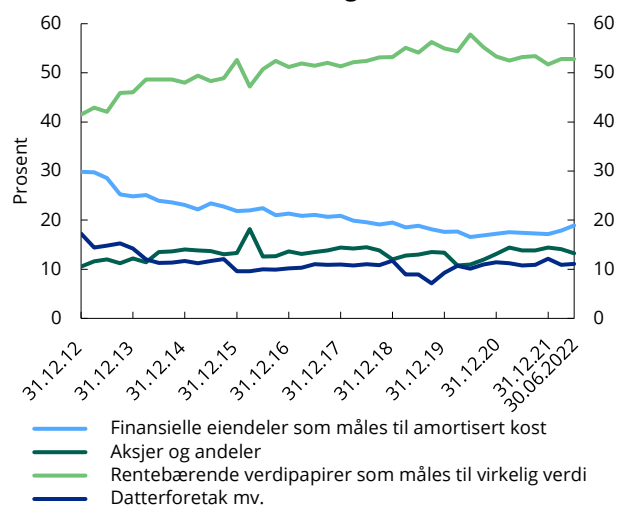
Balanse

- Skadeforsikringsforetakenes forvaltningskapital økte med to prosent til 167 mrd. kroner, se tabell 3.6.
- Andelen aksjer og obligasjoner målt til virkelig verdi er på henholdsvis 13 og 53 prosent, se figur 3.16. Andelene har vært stabile det siste året.

Tabell 3.6 Utvalgte balanseposter for skadeforsikringsforetakene

	30.06.2022		30.06.2021	
	Mill. kr	% av FK	Mill. kr	% av FK
Investeringer	121 058	72,4	121 202	73,8
Bygninger og andre faste eiendommer	1 652	1,0	1 499	0,9
Datterforetak, tilknyttet foretak og felleskontrollerte foretak	13 435	8,0	13 018	7,9
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost	22 923	13,7	21 112	12,9
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi	83 048	49,7	85 572	52,1
Aksjer og andeler	16 048	9,6	16 731	10,2
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	63 913	38,2	64 490	39,3
Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser	7 539	4,5	7 917	4,8
Sum eiendeler (forvaltningskapital)	167 214	100,0	164 297	100,0
Egenkapital	53 417	31,9	53 810	32,8
Forsikringsforpliktelser brutto	89 974	53,8	85 197	51,9
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	34 827	20,8	31 598	19,2
Brutto erstatningsavsetning	54 423	32,5	52 792	32,1

Figur 3.16 Skadeforsikringsforetakenes investeringer.
Prosent av samlede investeringer

4 Vedlegg

4.1 Makroøkonomiske størrelser

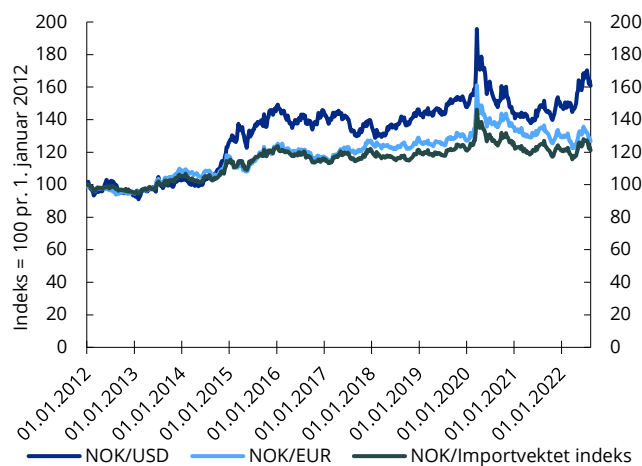
Tabell 4.1 Nøkkeltall norsk økonomi

	3. kv. 20	4. kv. 20	1. kv. 21	2. kv. 21	3. kv. 21	4. kv. 21	1. kv. 22	2. kv. 22
BNP	4,5	0,7	0,0	0,6	4,0	0,1	-0,9	0,7
BNP Fastlands-Norge	5,0	2,0	-0,6	0,7	2,9	1,5	-0,4	0,7
Boligpriser	5,8	8,7	12,5	10,1	8,0	5,2	6,2	6,3
K3	5,1	4,4	3,9	3,5	4,4	4,1	4,3	
K3 utenlandsgjeld	7,4	2,9	-0,6	-3,5	0,7	0,1	1,2	
K2	4,6	4,8	5,0	5,3	5,3	5,0	4,9	5,1
K2 husholdninger	4,7	4,9	4,8	5,2	5,1	5,0	4,9	4,5
K2 ikke-finansielle foretak	3,3	3,8	4,4	4,7	5,2	5,0	4,9	6,6
Arbeidsledighet (AKU)	5,4	4,8	5,0	5,1	4,2	3,4	3,3	3,3

Vekstratene for BNP (volumendring fra foregående kvartal) er sesongjusterte kvartalstall. Arbeidsledigheten er nivåfall for gjennomsnittet av kvartalet. (Fra 2021 er det nytt spørreskjema for Arbeidskraftundersøkelsen (AKU), som kan gi brudd i statistikken.) De øvrige tallene er tolv månedersvekst ved utgangen av perioden.

Kilder: Statistisk sentralbyrå, Eiendom Norge, Eiendomsverdi og Finn.no

Figur 4.1 Valutakursutvikling

Kilde: Refinitiv. Siste observasjonsdato 12.08.2022

Tabell 4.2 Utvikling i verdipapir- og valutamarkedet

		Nivå	Endr. i basispkt (renter) og % (aksjer og valuta) i løpet av perioden		
		17.08.2022	2021	2. kv. 2022	1.1-17.08
Aksjemarkeder	Norge		27,1	-2,9	10,5
	USA		27,0	-16,8	-10,5
	Euroområdet		22,9	-10,0	-11,2
	Verden		22,3	-16,1	-11,4
	Japan		13,8	-4,4	1,6
Statsrenter 10 år	Norge	2,94	75	49	122
	USA	2,90	59	65	140
	Tyskland	1,08	40	81	126
Penge markedsrenter 3 mnd	Norge	2,39	46	36	144
	USA	2,98	-3	132	277
	Euroområdet	0,35	-3	26	92
Swaprenter Norge	2 år	3,58	103	69	196
	5 år	3,31	92	43	143
	10 år	3,17	62	53	126
Valutakurser	NOK/EUR	9,88	-4,3	6,2	-1,5
	NOK/USD	9,72	3,0	13,0	10,3
	Imp.vektet NOK	108,63	-2,6	7,7	0,7

Kilde: Refinitiv

